

דישון ובקרתו

מקורות אספקת חומרי הזנה לגידול הכותנה מגוונים: קרקע, מי השקייה ודישון. תרומת הקרקע כמקור הזנה לצמחים תלויה בפוריותה ובסוג ההשקייה (בהשקייה מעל הנוף כל נפח הקרקע מנוצל, בעוד שבטיפוטף רק חלקה).

חנקן

ההערכה לגבי זמינות חנקן בקרקע מתבצעת ע"י דיגום קרקע לקראת זריעה עד לעומק 90 ס"מ (דיגום בשכבות 0-30, 30-60, 60-90). התרומה של מי הקולחים להזנה של הגידול תלויה בריכוז המינרלים במים. ריכוז של 10 מ"ג/ליטר של מינרל כלשהו שווה ליחידה (ק"ג) של דשן בכל 100 מ"ק מים. לדוגמא ריכוז של 25 מ"ג/ליטר של חנקן חנקתי ואמוניקאלי שווה ערך ל- 2.5 ק"ג חנקן (יחידות) בכל 100 מ"ק מי השקייה. כאשר ס"ה התרומה של מי ההשקייה במקרה זה לגידול שווה ל- 7.5 יחידות, כי מתייחסים רק ל- 300 מ"ק מי ההשקייה הראשוניים ולא לכל מי ההשקייה. באופן כללי ניתן לומר שריכוזי החנקן והזרחן במי הקולחין פוחתים ככל שתהליך הטיהור וזמן השהיה במאגר ארוך יותר. לכן מומלץ לבדוק את ריכוזי המינרלים במי הקולחין סמוך להשקייה הראשונה. (תכולת החנקן הממוצעת במי הקולחין בעמק היא 2-4 יחידות בכל 100 מ"ק). כמות החנקן הכללית הזמינה שיש להעמיד לרשות דונם כותנה כ- 25-30 יחידות, כאשר בדישון משלימים את הגירעון שבין תרומת הקרקע והמים לבין הכמות הנדרשת. את הדשן החנקני החסר יש להשלים במהלך התקופה 15.6-31.7.

טבלה 1: דישון חנקני לאחר פתיחת מים

חנקן צרוף	השקיית בצל	31.6 - 15.6	31.7 - 1.7
4 - 5 ק"ג	300 - 200 גרם ליום	300 - 400 גרם ליום	

* תחילת דישוני ראש תלויה בעתו של פתיחת המים. "בהשקיית בצל" או בהשקייה העוקבת צריך להשלים 4-5 יחידות חנקן. זמינות המינרלים לצמחים מכל מקור שהוא לא אחידה ותלויה בהרבה גורמים. לכן, חשוב לבקר את מידת קליטת המינרלים בצמח (באמצעות פטוטרות עלה, ראה להלן) במהלך הגידול, ובמקרה הצורך לשנות בהתאם את משטר הדישון.

טבלה 2: סוגי דשני חנקן מקובלים

אוראן %	תכולת החנקן (גר' בק"ג)	משקל נפחי (ק"ג/ל')	תכולת חנקן (גר' / ליטר)
32%	320	1.3	420
35%	350	1.35	473
אמון חנקתי 21%	210	1.28	270

זרחן

דישון זרחני ביסוד או ב"ראש" תלוי בזמינותו בקרקע. כאשר ריכוז הזרחן בקרקע פחות מ- 14-10 מ"ג/ק"ג, תלוי בסוג הקרקע והאזור, מומלץ להעלות את ריכוז הזרחן בקרקע לפחות ל- 16 מ"ג/ק"ג, תלוי בדרישת הגידולים העוקבים לזמינות זרחן בקרקע, כדי לחסוך יישומים תכופים מיד. כאשר ריכוז הזרחן בקרקע נמוך מ- 8 מ"ג/ק"ג רצוי לדשן בכל מקרה ביסוד, ולא להמתין לדישוני ראש. כמות הזרחן הרצויה להעלאת ריכוז הזרחן ב- 1 מ"ג/ק"ג תלויה בסוג הקרקע (pH, וטקסטורה), ובשיטת היישום (דישון צד, פיזור על פני השטח ועומק הצנעה), כאשר ביישום בפסים צריך להוסיף 1 ק"ג/ד' תחמוצת זרחתית ובמקרה של פיזור והצנעה עמוקה בכל השטח עד 2 ק"ג/ד'.

אשלגן

דישון אשלגני ביסוד או בראש תלוי בזמינותו בקרקע. זמינות האשלגן בקרקע נאמדת בשתי שיטות: **א.** מיצוי ב- CaCl₂, **ב.** מצוי מיימי δF. מדשנים באשלגן ביסוד ב- 20-30 ק"ג תחמוצת אשלגן/דונם כאשר זמינות של האשלגן בקרקע נמוכה, טבלה 2 (ככל שהערך שלילי יותר המחסור באשלגן גבוה יותר).

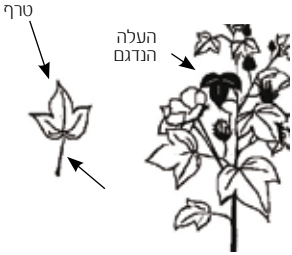
טבלה 3: ערכי אשלגן רצויים וערכי סף לדישון

ערכים רצויים הגבוהים מ-	CaCl ₂ מ"ג/ק"ג		ערכים רצויים הגבוהים מ-
	קרקע כבדה	קרקע בינונית	
91	קרקע כבדה	קרקע בינונית	ערכים רצויים הגבוהים מ-
70	קרקע כבדה	קרקע בינונית	ערכים רצויים הגבוהים מ-

למרות האמור לעיל צריך לבחון בכל אזור מהניסיון המקומי המצטבר את התועלת הצפויה מדישון אשלגני. כמות האשלגן הזמינה לצמחי כותנה בקרקעות גבוהות בד"כ גבוהה ולא אחת הוכח שהתועלת מדישון אשלגני זניחה כלכלית.

בקרת דישון

זמינות המינרלים לצמחים מכל מקור שהוא לא אחידה ותלויה בהרכבה גורמים. לכן, חשוב לבקר את מידת קליטת המינרלים בצמח באמצעות פטוטורות עלה במהלך הגידול, ובמקרה הצורך לשנות בהתאם את משטר הדישון. השינוי בריכוז החנקן, זרחן ואשלגן בפטוטורות העלים מוצגות בגרפים 1-3.

עלה נבחר: העלה הנבחר הוא העלה האחרון שהגיע לגודלו המכסימלי וצבעו השתנה מירוק בהיר לכהה. בדרך כלל העלה הנבחר הוא הרביעי או החמישי מקדקד הצמיחה, סופרים רק את העלים הנראים לעין בבירור, בקוטר של לפחות 1-2 ס"מ, (ראה דיאגרמה). את הפטוטורות חייבים להפריד מהטרף מיד לאחר הדיגום ולהכניס את הפטוטורות כלבד לשקית נייר. הפטוטורות חייבות להיות מצמחים בריאים ולא מפוצלים או פגועים ממזיקים.

שיטת דיגום: כ-60 פטוטורות יילקחו מחלקה של כ-5 דונם המייצגת שדה אחיד של 100-500 דונם. יש לציין עם מסירת המדגם את מספר השבועות לפני (המשוער) או אחרי הפריחה בפועל, וכן זיהוי החלקה.

זמן דיגום: הדיגום יתקיים בשעות הבוקר המוקדמות ולא יאוחר מהשעה 09:00 בבוקר. הדיגום יתקיים יום עד יומיים לאחר ההשקיה בשטחי טיפסוף, ושלושה עד ארבעה ימים לאחר ההשקיה בקו-נוע ובהמטרה.

ניתוח תוצאות: ריכוז הניטרטים, הזרחן והאשלגן בפטוטורות העלים יורד עם הזמן (ראה דיאגרמה). ההחלטה לגבי קיום או שינוי משטר הדישון תלויה במידת הסטייה של ריכוזי המינרלים בפטוטורות לעומת הרצוי (ראה גרף). אם הסטייה מהתחום הרצוי משמעותית, כדאי לשוב ולדגום את השטח כשבוע עד עשרה ימים לאחר שינוי משטר הדישון.

משה מרון דישונים

● פיזור דשן מוצק במטעים

● קילטור + דישון בערוגות במהלך אחד

● הצנעת דשן בפס השורה:

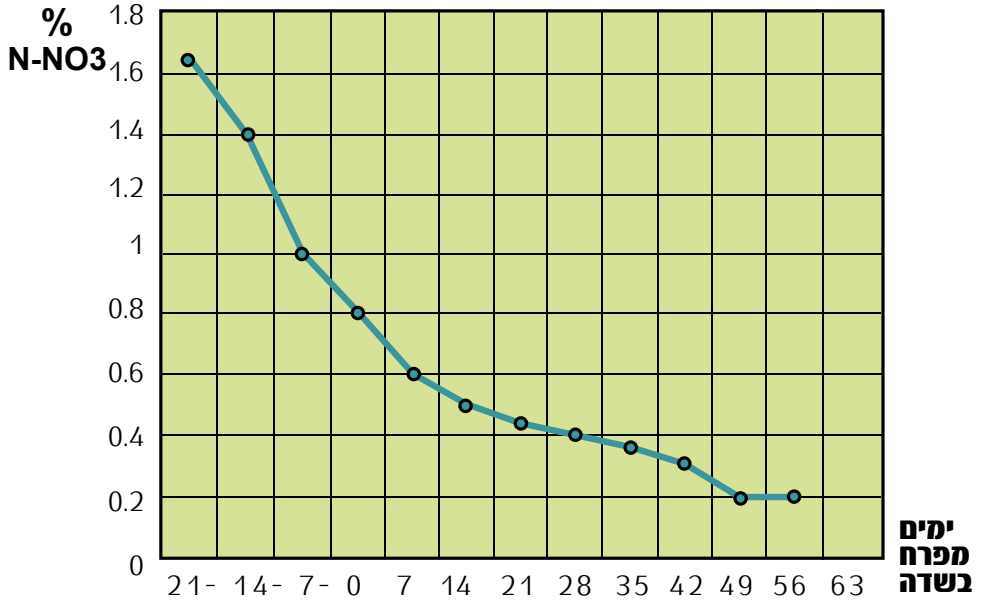
- ✓ הצנעת 2 מוצקים במהלך אחד
- ✓ הצנעת מוצק + נוזלי במהלך אחד
- ✓ הצנעת דשן נוזלי

דיוק בלחצונה, שירות אמין, ניסיון מוכח לאורך שנים

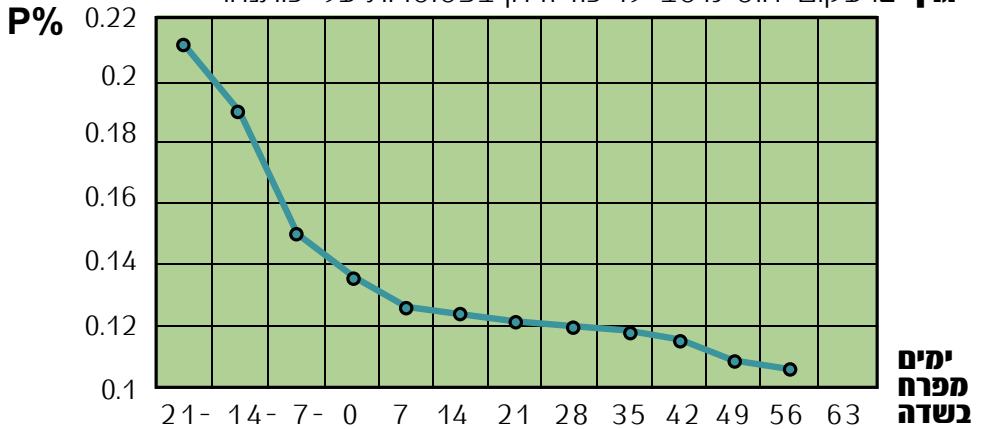
טלפקס: 04-6593195, פלאפון: 050-5323624 moshe.maron@gmail.com

דישון ובקרתו

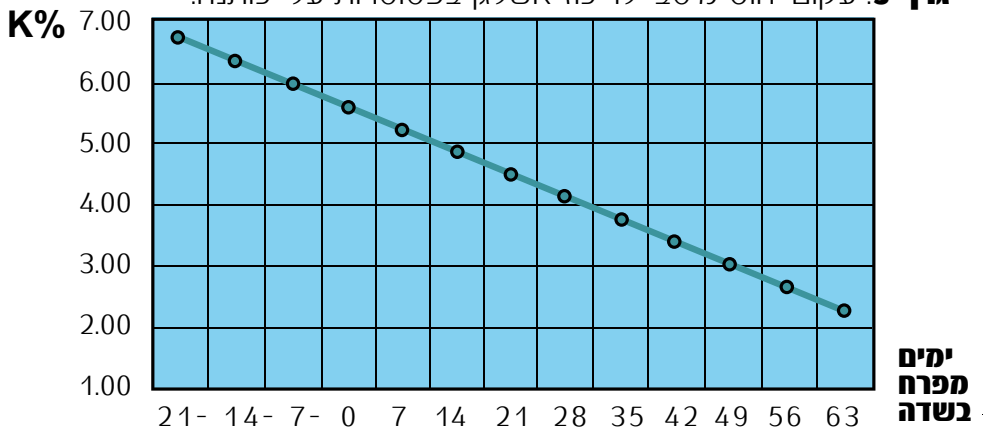
גרף 1: עקום יחוס מיטבי לריכוז חנקן חנקתי בפטטרות עלי כותנה.

גרף 2: עקום יחוס מיטבי לריכוז זרחן בפטטרות עלי כותנה.

גרף 3: עקום יחוס מיטבי לריכוז אשלגן בפטטרות עלי כותנה.

אגם חקלאות מתקדמת,
מובילה את תחום החקלאות
המדייקת בישראל החל מ-2005

אנו מציעים למגדלי כותנה:

- דיגום פטוטרט מונהה GPS
- מפות צימוה מצילומי לוויין/אוויר
- איסוף, שמירה, ותצוגת מידע על חלקות הגידול באמצעות ענן ה-GIS

תוסטו"ו

לפרטים נוספים צור קשר: שי מי-טל, נייד: 052-4085566
info@agam-ag.com

NPK+

פתרונות הדישון של דשן גת

חפשו אותנו ב-
www.deshengat.co.il

התקשר כעת לקבלת הצעה מותאמת אישית או לתיאום פגישה עם נציג החברה באזורך:
 מרכז הזמנות ושירות לקוחות, אזור צפון: 04-6407640 אזור דרום: 08-6811050